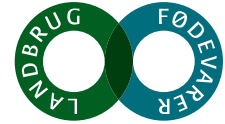


Dato 10. september 2024
Side 1 af 14



Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Sendt per mail til: landbrugsstotte-geodata@lbst.dk; morfre@lbst.dk
Journalnummer: 24-11-0000010

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høring over udkast til bekendtgørelse om brug af metanreducerende foder i 2025

Landbrug & Fødevarer hilser udkastet til bekendtgørelse velkomment, da det giver nye muligheder for implementering af klimavirkemidler i dansk kvægbrug. Vi finder dog, at det er helt afgørende med en række justeringer af bekendtgørelsen, for at den kan leve op til formålet om en hurtig implementering af vigtige virkemidler til reduktion af Danmarks klimagasudledninger. Disse ønsker til justering er beskrevet i høringssvarets generelle og specifikke bemærkninger.

Indledende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer har en stærk interesse i alle tiltag, der er med til at fremme en hurtig implementering af virkemidler, der reducerer klimaaftrykket fra landbrugs- og fødevarerproduktionen. Det gælder i høj grad dette udkast til bekendtgørelse om brug af metanreducerende foder i 2025.

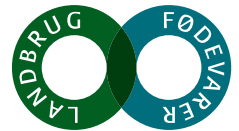
Fra 1990 til 2021 har den danske kvægsektor reduceret udledningen af enterisk metan med 12 %. Energistyrelsens klimafremskrivning fra 2023 viser også en markant reduktion i udledningen af enterisk metan fra kvægs fordøjelse frem mod 2030. Sammenlignet med den klimafremskrivning, der lå til grund for Landbrugsaftalens reduktionsmål for enterisk metan (KF21), overstiger denne reduktion langt Landbrugsaftalens målsætninger. Vi mener derfor grundlæggende, at Landbrugsaftalens reduktionsmålsætninger for enterisk metan fra kvæg er opfyldt, og at det generelle reduktionskrav derfor er unødvendigt, men anerkender de politiske beslutninger på området.

Landbrug & Fødevarer finder, at der med den grønne trepart er skabt et stærkt fundament for tæt samarbejde mellem myndigheder, erhverv og interesseorganisationer, som skal være drivkraften i en fortsat grøn udvikling af landbrugs- og fødevarerhvervet.

Derfor er vi grundlæggende glade for, at der er udarbejdet en kompensations- og tilskudsordning, som kan fremme brugen af metanreducerende foder til kvæg. Denne ordning er et konkret eksempel på, hvordan målrettede indsatser kan fremme og fremskynde implementeringen af de virkemidler, som er nøglen til at nå Danmarks klimamålsætninger og bidrage til reduktion af de globale klimagasudledninger.

Desværre må vi konstatere, at der i ”Udkast til bekendtgørelse om brug af metanreducerende foder i 2025” er en række elementer, som vil modvirke det fælles ønske om hurtig og vidt udbredt implementering af disse klimavirkemidler.

Den korte tidsfrist hvormed det generelle reduktionskrav indføres og kompensations- og tilskudsordningen oprettes, parallelt med notifikation af ordningerne i EU, øger risikoen for fejl og



mangler betydeligt. Landbrug & Fødevarer ønsker på det kraftigste at understrege, at eventuelle konsekvenser af den stramme tidsplan for implementering ikke må medføre øgede omkostninger eller risiko for tilbagebetalingskrav for kvægbrugerne, fx i forbindelse med notifikationen hos EU, fejl i tast-selv-systemet til ansøgning eller langsom sagsbehandling.

Landbrug & Fødevarer finder, at der trods den meget stramme tidsplan for bekendtgørelsens ikrafttræden skal ske en række betydelige forbedringer, som beskrevet i vores generelle og specifikke bemærkninger nedenfor. I det omfang det ikke er muligt at imødekomme forslagene på kort basis, skal der som minimum ske en række betydelige forbedringer frem mod næste års bekendtgørelse og ansøgningsrunden for 2026.

Generelle bemærkninger:

1) Kompensations- og tilskudssatserne skal dække de reelle omkostninger for kvægbrugerne.

Der har været en klar forståelse mellem fødevareministeren og erhvervet, om at der skulle ske en fuld kompensation af erhvervet i forbindelse med de i høringen beskrevne ordninger.

Derfor finder Landbrug & Fødevarer det meget utilfredsstillende, at bekendtgørelsens ordninger medfører en række omkostninger for landmændene, som ikke dækkes af hverken kompensations- eller tilskudssatserne.

Dette omfatter både administrative omkostninger til dokumentation, øget intern opfølgning og kontrol med foderblandinger, og øget omkostning til separat blanding af kalvefoder, da disse ikke kan fodres med ko-foder indeholdende 3-NOP. Dertil kommer de høje renteomkostninger forbundet med det meget sene udbetalingstidspunkt for ordningerne (se generelle bemærkninger pkt. 3). Det er også usikkert, om de i bekendtgørelsen fastsatte kompensations- og tilskudssatser vil dække omkostningerne i 2025, da markedspriserne for metanreducerende foder forventes af variere (se generelle bemærkninger pkt. 5).

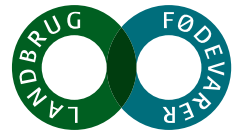
Landbrug & Fødevarer finder det dybt problematisk, at de kvægbrugere, der vælger at gå ind i tilskudsordningen, således pålægges betydelige ukompenserede omkostninger, samtidig med at der i Aftale om deludmøntning af Grøn Fond fra 15. april 2024 angives, at hvis tilslutningen til ordningen ikke er tilstrækkelig fra 2028, så hæves det ukompenserede krav. Uanset hvor stor tilslutningen til tilskudsordningen bliver, vil det således påføre det samlede erhverv øgede omkostninger.

2) Garanti for at incitaments-betalinger ikke modregnes i kompensation eller tilskud.

I lyset af at ordningerne jf. pkt. 1 ikke dækker de reelle omkostninger for kvægbrugerne, er det helt centralt for Landbrug & Fødevarer, at de ansvarlige myndigheder giver en garanti for, at hvis virksomheder eller brancher ønsker at øge incitamentet til brug af metanreducerende foder gennem en incitaments-betaling, vil dette ikke blive modregnet i den kompensation og det tilskud, som kvægbrugerne har fået tilsagn om.

3) Udbetalingstidspunkt for ordningerne medfører høje transaktionsomkostninger for kvægbrugerne. Disse omkostninger skal dækkes.

Udgifterne til indkøb af de metanreducerende fodermidler vil typisk falde tidligt i tilsagnsperioden eller løbende i den. Men udbetaling af kompensation og tilskud sker først over et år efter brugen af fodertilsætning er påbegyndt. Den lange ventetid til udbetaling lægger derfor beslag på



kvægbrugernes likviditet. Renteomkostningerne til dette likviditetstræk forventes at være relativt høje, da den finansielle sektor betragter den generelle usikkerhed forbundet med udbetaling af statslige tilskudsordninger som værende høj.

Hvis det ikke er muligt at justere kompensations- og tilskudssatserne til også at dække ovenstående transaktionsomkostninger, bør der laves en ordning med løbende udbetaling eller forskudsbetaling, således at transaktionsomkostningerne mindskes.

Erhvervet opfordrer til, at der oprettes en selvstændig enhed, som kan varetage det administrative arbejde forbundet med en løbende udbetaling, efter samme model som blev anvendt i forbindelse med mælkekvoterne, før deres afskaffelse.

4) Ordningerne må ikke udelukke kvægbrug i vækst

Landbrug & Fødevarer finder det særdeles problematisk, at tildelingskriterierne i både kompensations- og tilskudsordningen udelukker kvægbrug i vækst, fordi der maksimalt kan udbetales støtte til det antal køer, som er registreret på bedriften 1. oktober 2024.

Med den løbende strukturudvikling vi har i dansk kvægbrug, bliver der hvert år færre men større kvægbrug. Ved udelukkende at give tilskud til det antal dyr, man havde 1. oktober året før tilskud, udelukker man de facto kvægbrug i vækst fra at tilslutte sig ordningen. Det er i praksis ikke muligt at differentiere fodringen mellem køer med og uden tilsagn. Derfor vil besætninger i vækst enten blive påtvunget ekstra omkostninger til fodertilsætning til de tilkomne køer, eller de må undlade at gå ind i ordningen.

Der kan også være bedrifter, hvor det er hensigtsmæssigt kun at søge om tilskud til en del af kjerne. Derfor er det centralt, at det i ansøgningen og i udbetalingsanmodningen er muligt for ansøger selv at specificere det antal af køer, der søges om tilskud til.

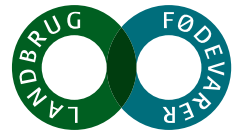
5) Kompensations- og tilskudssatserne skal tage højde for pris-fluktuationer på metanreducerende foder

Fra Landbrug & Fødevarers side er vi bekymrede for, at de på forhånd fastsatte satser for kompensation og tilskud ikke vil være retvisende for omkostningerne til metanreducerende foder i 2025. Ved fastsættelse af satserne i bekendtgørelsen, er der ingen muligheder for at tilpasse dem afhængig af den reelle markedspris på metanreducerende foder i tilsagnsåret.

Det er vigtigt, at der for ansøgeren er forudsigelighed i forhold til fastsættelse af tilskudssatsen, og at det sikres, at tilskudssatsen er fastsat indenfor en ramme, der sikrer, at ansøgeren ikke på et senere tidspunkt risikerer at møde et tilbagebetalingskrav som følge af fx overkompensation.

Usikkerhederne knytter sig både til brugen af fedt og fodertilsætning med 3-NOP (Bovaer). SEGES Innovation har oplyst, at i forbindelse med afprøvninger og test af Bovaer i Danmark i foråret 2024, blev der indkøbt Bovaer til en betydeligt højere pris end den, der ligger til grund for satserne i udkast til bekendtgørelsen. Der hersker således en betydelig usikkerhed om den fremtidige pris på Bovaer.

Ligeledes er der stor usikkerhed om prisen på fedtholdige fodermidler i øjeblikket og om forsyningsikkerheden på disse produkter. Den forsinkede implementering af EU's EUDR-forordning (Skovrydningsforordningen) bidrager betydeligt til denne usikkerhed. En stor del af de



nødvendige fedtholdige fodermidler vil være omfattet af forordningens dokumentationskrav, men der er endnu ingen afklaring af, hvordan dokumentationen skal gennemføres.

6) Kompensationsansøgninger skal prioriteres først

I udkast til bekendtgørelse er angivet, at der ved overansøgning vil ske en prioritering af tilsagnene. Denne sker ved at inddеле ansøgningerne i 2 grupper: gruppe 1, som er ansøgninger om kompensation eller om kompensation + tilskud og gruppe 2, som er ansøgninger kun om tilskud.

Landbrug & Fødevarer finder det meget problematisk, at gruppe 1 omfatter både ansøgninger kun om kompensation og ansøgninger om både kompensation + tilskud, fordi der jf. udkast til bekendtgørelsen vil blive trukket lod blandt ansøgerne inden for denne gruppe. Der er således en risiko for, at der kan være ansøgere, som kun ønsker kompensation, der ikke får tilsagn.

Ansøgningerne skal naturligvis prioriteres, så alle, der søger om kompensation får tilsagn om dette, hvorefter der prioriteres så mange som muligt af de ansøgere, der søger om tilskudsordningen.

7) Ansøgningstekniske udfordringer må ikke forhindre landmænd, som er omfattet af det nationale krav om fodertilsætning, i at søge om og få udbetalt kompensation og tilskud

Der er i de detaljerede bemærkninger til høringssvaret angivet en række ansøgningstekniske udfordringer, som potentielt kan udelukke visse landbrugere fra at søge om tilskud fra ordningen.

Det drejer sig blandt andet om, at der stilles krav om, at ansøgeren skal være aktiv landbruger efter grundbetalingsreglerne både i forbindelse med ansøgning og overdragelser af tilsagn, at udgifterne til fodertilsætningsstoffer ikke må være afholdt på ansøgningstidspunktet, og at der gives mere fleksibilitet i forhold til hvordan det obligatoriske krav i kompensationsordningen kan opfyldes m.v.

Det er vigtigt at disse dele justeres, så landbrugerne ikke bliver forhindret i at søge om kompensation og tilskud.

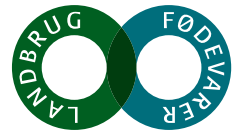
8) Kommentarer relateret til udmøntningen af krav om metanreducerende foder i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv af husdyrbrug

Implementeringen af det krav, der ligger til grund for kompensations- og tilskudsordningerne i den aktuelle høring, er forankret i Miljøministeriets bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug. Denne bekendtgørelse var i høring i juni måned, hvor Landbrug & Fødevarer afgav høringssvar.

Landbrug & Fødevarer er helt uforstående overfor, at den bekendtgørelse, der skal regulere det kommende nationale krav til fodertilsætning, ikke er udstedt endnu, til trods for at den har været i høring før sommerferien. Det gør det svært at forholde sig til sammenhængen mellem denne kompensations- og tilskudsordning og det nationale krav.

Det bidrager ikke til regelforenklingen, gennemsigtigheden eller forudsigeligheden, at området for kravfastsættelse, tilsyn og håndhævelse af fodertilsætningsstofferne spredes på denne måde.

Forudsigelighed herunder indrettelseshensyn er et væsentligt retssikkerhedsprincip, og det er meget vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at det ikke resulterer i kvægbrugere, der kommer i klemme som følge af uklarheder og manglende eller forsinkede afstemninger som følge af denne fordeling.



Eftersom den endelige bekendtgørelse ikke er offentliggjort endnu, er der centrale kommentarer, som det er nødvendigt at gentage i forbindelse med den aktuelle høring.

Det omfatter, at Landbrug & Fødevarer er meget bekymrede over det utroligt tunge administrative arbejde, der skal til for at få nye relevante virkemidler med i ordningerne. Landbrug & Fødevarer finder det unødigt administrativt tungt, at hele to bekendtgørelser skal tilrettes og sendes i høring, før nye godkendte metanreducerende foder-virkemidler til kvæg kan tælle med. Dette vil forsinke en i forvejen meget langsom og tung godkendelsesprocedure for nye klimavirkemidler og miljøteknologiske løsninger.

Samtidig har Landbrug & Fødevarer en klar forventning om, at ordningen hurtigst muligt udvides med yderligere fodertilsætningsstoffer, så snart der er tilstrækkelig dokumentation for deres effekt. Dette gælder også brugen af fodertilsætning med 3-NOP til køer, som delvist er på græs, idet der stadig vil være en effekt af fodertilsætningen, så længe køerne får en del af deres foder i stalden.

Landbrug & Fødevarer er også fortsat meget bekymrede over de meget høje niveauer af fedt i foderet til køer, som er angivet i udkast til bekendtgørelsen om det generelle reduktionskrav.

Særligt de meget høje niveauer af fedt i foderet til goldkøer vækker bekymring, da præcis fodring af goldkøer er utroligt vigtigt for køernes helbred efter kælvning og overgang til laktation.

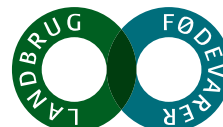
Derudover vil Landbrug & Fødevarer henlede opmærksomheden på, at brugen af fedt i disse mængder i kvægfoder ikke nødvendigvis er gavnligt for de globale klimagasudledninger, samt at vi er bekymrede for, at brugen af fedt i de krævede mængder kan medføre forringelser af mælkenes kvalitet.

Begge dele skyldes, at SEGES Innovation vurderer, at fedt-kravet i høj udstrækning vil blive indfriet med brug af mættet palmefedt. Umættede fedtkilder (fx rapsfrø) vurderes for risikable at bruge ved niveauer højere end ca. 35 g FS/kg TS, ift. at mælkenes fedt% og EKM-ydelsen falder. Endvidere er mange mælkeproducenter bekendt med og vant til at håndtere palmefedt, som nemt iblandes fuldfoderet, hvorimod rapsfrø (umættet fedt) kræver opbevaring i silo samt formaling/valsning, hvilket vil kræve investeringer. Mættet palmefedt kan samtidig forventes at øge mælkeydelsen en lille smule.

Desværre er palmefedts klimaaftryk højt, når man inkluderer Land Use Change (LUC). Kortlægning af fodermidlers klimaaftryk er samlet i en GFLI-database, der anvender PEF-guidelines fra EU. GFLI opgiver således et klimaaftryk per kg mættet palmefedt på 4,0 kg CO₂e og rapsfrø ligger på 0,8 kg CO₂e/kg rapsfrø. Når man anvender disse klimaværdier i foder- og klima-værktøjet NorFor, viser beregninger, at den metan-reduktion, man opnår ved palmefedt, opvejes af det høje klimaaftryk, der følger med palmefedt. Således vil en ko-ration med hhv. 33 og 48 g FS/kg TS medføre et klimaaftryk på hhv. 28,2 og 28,1 kg CO₂e/ko/dag.

Ydermere har fodringsforsøg med mættet fedt vs. 'normalt' fedtniveau eller umættet fedt vist, at mættet fedt medfører højere niveauer af frie fedtsyrer i mælken. Frie fedtsyrer har en risiko for at medføre en harsk og ubehagelig smag i mælk og den ændrede fedtsyresammensætning kan også have negative konsekvenser for mælkenes forarbejdning til andre mejeriprodukter.

Landbrug & Fødevarer har følgende bemærkninger til de enkelte paragraffer i bekendtgørelsen:



Specifikke bemærkninger:

Krav om aktiv landbruger (§ 2 stk. 2 nr. 2, § 7 og § 11)

Det fremgår af udkastet til bekendtgørelse, at det er et kriterie for at få tilsagn om kompensation og tilskud, at ansøgeren er aktiv landbruger (jf. § 7, pkt. 2). Hvis der foretages et producentskifte, skal erhververen af tilsagnet også være aktiv landbruger (jf. § 12, stk. 3). Der henvises i § 2 stk. 2, pkt. 2 til, at det er definitionen i den gældende bekendtgørelse for grundbetaling, som er gældende.

Landbrug & Fødevarer har følgende væsentlige bemærkninger til denne del af forslaget:

Det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at alle, som bliver omfattet af det nye lovkrav om fodertilsætning, har mulighed at få kompensation. Dette er en væsentlig del af den politiske aftale om at indføre kravet. Med den foreslåede definition vil der være landmænd, som kan blive udelukket fra at få kompensation, fordi de ikke lever op til det definerede krav om at være aktiv landbruger. Det er derfor nødvendigt, at der findes en løsning på denne udfordring.

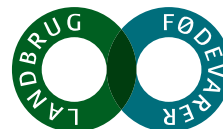
Landbrug & Fødevarer mener, at kravet skal udgå af bekendtgørelsen, da alle bedrifter med mere end 50 køer (minimumskrav) helt naturligt er aktive indenfor primær landbrugsproduktion og dermed opfylder kravene i statsstøtteretningslinjerne. Alternativt skal det sikres, at landmænd, som ikke kan få kompensation, bliver undtaget for det nationale krav.

Grundlæggende er Landbrug & Fødevarer uenig i, at det er nødvendigt at stille krav om, at ansøgeren skal være aktiv landbruger efter samme definition som under grundbetalingsbekendtgørelsen. I statsstøtteretningslinjerne (Del to, kapitel 1, afsnit 114, punkt 98) fremgår det, at der kan gives støtte til "undertakings active in the primary agricultural production". Dvs. virksomheder, som er aktive indenfor primær landbrugsproduktion. Eftersom der i ordningen kun kan søges kompensation og tilskud til bedrifter, der som minimum er omfattet af det nye krav om fodertilsætning, og derfor har mere 50 køer registeret i CHR-registeret, kan der ikke herske tvivl om, at ansøgerne per definition er aktive indenfor primær landbrugsproduktion. Derfor ønsker Landbrug & Fødevarer, at kravet udgår af bekendtgørelsen.

Eksempler på landmænd, som kan blive udelukket fra at få kompensation efter med den foreslåede definition af en aktiv landbruger, er følgende:

- Bedrifter som er etableret efter ansøgningsfristen for arealstøtte i april. Dette kan både være i forbindelse med almindeligt ejerskifte, overtagelse efter konkurser og dødsboer og ved skift af CVR-nummer (fx i forbindelse med skattefri virksomhedsoverdragelse). I udgangspunktet kan sådanne bedrifter ikke opfylde kravet om at være aktiv landbruger efter den gældende definition, da de ikke har søgt grundbetaling i år, og da de ikke har været medlem af register for gødningsregnskab senest ved ansøgningsfristen.
- Nogle producentskifter af tilsagn vil ikke kunne gennemføres, da den nye bedrift ikke kan leve op til kravene for at være aktiv landbruger. Det gælder ikke mindst i tilfælde, hvor den nye bedrift først bliver oprettet efter ansøgningsfristen i 2025. Tilsagnet vil gå tabt – og der vil ikke blive udbetalt kompensation og tilskud, hvis en bedrift ophører i 2025 – og det ikke er muligt at overdrage den ophørende bedrifts tilsagn til en aktiv landbruger.

Landbrug & Fødevarer vil supplerende henlede opmærksomheden på, at der generelt er udfordringer med den danske udmøntning af "aktiv-landbruger" definitionen under EU's landbrugspolitik. Vi har gjort opmærksom på dette i flere sammenhænge – og senest i forbindelse



med høringen af udkastet til CAP-plan for 2025 i Overvågningskomiteen. Det er vigtigt, at definitionen generelt justeres, så den ikke spænder ben for både fx ansøgning om kompensation og tilskud, og overdragelse af bedrifter.

Definition af ansøger/virksomhed (§ 2 m.v.)

I bekendtgørelsen bruges både begrebet "virksomhed" og begrebet "ansøger". Det er ikke klart, hvordan hhv. en "ansøger" og en "virksomhed" defineres. Dette ønskes præciseret.

Landbrug & Fødevarer går i den forbindelse ud fra, at man søger tilskud per CVR-nummer, og at der ikke jf. statsstøtteretningslinjerne er lofter for, hvor meget et enkelt CVR-nummer eller evt. koncern-forbundne CVR-numre kan søge.

Definition af mindstekrav (§ 2, pkt. 4)

I bekendtgørelsen kaldes det mindstekrav. I høringsbrevet kaldes det "obligatoriske krav". Det er vigtigt, at der sikres en ensartet terminologi i bekendtgørelse, vejledning m.v., som er logisk for ansøgeren at forstå.

Særlige krav i ansøgningen for store virksomheder (§ 3 stk. 2 og § 5 stk. 4)

I bekendtgørelsesteksten stilles der særlige krav til ansøgere, som er såkaldte store virksomheder (jf. definitionen i § 2, pkt. 6). For at være en stor virksomhed, skal virksomheden efter EU-reglerne have enten en omsætning på mere end 50 mio. EUR, mere end 250 ansatte eller en balance på mere end 43 mio. EUR. De krav, der stilles, er bl.a. beskrivelse af det kontrafaktiske scenario og sikring af, at tilskuddet har den nødvendige tilskyndelsesvirkning.

Landbrug & Fødevarer er bekendt med, at disse krav stilles i retningslinjerne for statsstøtte, og det er relativt usandsynligt, at der blandt de potentielle ansøgere vil være virksomheder, der falder i kategorien "store virksomheder". Derfor er det vigtigt, at håndteringen af disse krav ikke medfører en generel unødvendig og uproportional administrativ byrde for alle ansøgerne, fx i form af krav om generel dokumentation af, at en ansøger ikke er en stor virksomhed.

Samtidig er det vigtigt, at der findes en præcis beskrivelse (enten i bekendtgørelse eller vejledning) af, hvilke krav der stilles for store virksomheder til beskrivelse af det kontrafaktiske hændelsesforløb og dokumentation herfor.

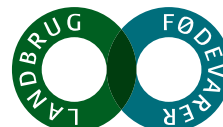
Prioritering (§ 5 stk. 1)

Landbrug & Fødevarer mener, at prioriteringsmodellen skal laves om, så den afspejler den politiske aftale om ordningen. Det er i den forbindelse væsentligt, at alle, som bliver omfattet af det nye lovkrav om fodertilsætning, får kompensation. Hvis der ikke er tilstrækkeligt med midler til at sikre kompensation til alle, skal de landmænd, der ikke kan få kompensation, undtages fra det nationale krav.

Derfor ønskes det at prioriteringsmodellen har følgende rækkefølge:

1. Ansøgninger om kompensation
2. Ansøgninger om tilskud

Det vil sige, at en landmand, der udelukkende har søgt om kompensation, vil ligge i prioriteringspulje nr. 1. For en landmand, der både har søgt om kompensation og tilskud, vil landmandens kompensationsansøgning ligge i pulje nr. 1, og landmandens tilskudsansøgning vil ligge i pulje nr. 2.



Indtræden i tilsagn (§ 6)

Landbrug & Fødevarer har i forbindelse med en mundtlig henvendelse til Landbrugsstyrelsen fået oplyst, at denne bestemmelse forventes at bortfalde. Det er i den forbindelse vigtigt, at det i stedet muliggøres, at overdragelse af bedrifter i perioden frem til, der tildeles tilsagn, i stedet kan håndteres ved et efterfølgende producentskifte af tilsagnet.

Kriterier for tilsagn (§ 7)

Helt overordnet er det en stor udfordring, at tilsagnet tildeles på baggrund af det antal dyr, der befinder sig på ansøgerens bedrift den 1. oktober 2024. Det betyder, at bedrifter, som udvider produktionen i 2025, ikke kan få hverken tilskud eller kompensation for de dyr, der ligger ud over det antal dyr, der var på bedriften den 1. oktober. Det er nødvendigt, at ordningen tilrettes, så det bliver muligt at udbetale kompensation og tilskud til det antal årskøer, som er til stede på bedriften i 2025. I den forbindelse skal det også være muligt at søge om tilskud og kompensation, hvis man har færre end 50 konventionelle malkekøer den 1. oktober, men forventer, at antallet af årskøer vil være over 50 stk. i 2025.

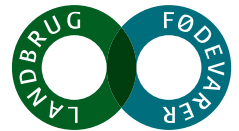
Det fremgår af § 7, pkt. 1, at udgifterne, der er ansøgt om kompensation og om tilskud til, ikke må være afholdt, inden ansøgningen er indsendt. Landbrug & Fødevarer mener, at denne bestemmelse er problematisk, da de kommende ansøgere allerede kan være i gang med at forberede sig til at opfylde det nationale krav, der kommer til at gælde per 1. januar 2025 og at forberede sig til den forventede kompensations- og tilskudsordning. Det kan for eksempel være, at ansøgeren i år har dyrket raps med henblik på at anvende rapsen som fodertilsætning i 2025. Her er det vigtigt, at udgiften til anvendelsen af rapsen først anses som afholdt i det øjeblik rapsen anvendes til fodring. Indtil dette tidspunkt kan rapsen alternativt afsættes/sælges til et andet formål. Derudover kan der være landmænd, som allerede inden tilsagnet har tegnet en kontrakt om indkøb af fodertilsætningsstoffer eller fedt i 2025. Det er her vigtigt, at udgiften først betragtes som afholdt, når indkøb af fodertilsætningsstoffet afregnes og foderstoffet anvendes.

Det er uklart, hvad forskellen er på de to kriterier i § 7 pkt. 3 og pkt. 4. Det kan overvejes, om kriterierne kan slås sammen.

I § 7 pkt. 5-8 nævnes en række forhold, som skal være opfyldt for at respektere EU's statsstøtteregler. Herunder nævnes det blandt andet, at ansøgerne ikke må være kriseramte. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at kriseramte virksomheder kan have endnu mere brug for at modtage kompensation og tilskud for at sikre bedriftens overlevelse, og at der i den politiske aftale fremgår, at alle bedrifter skal have kompensation for indførelse af lovkravet. Landbrug & Fødevarer ønsker derfor, at det revurderes, om det er nødvendigt at have denne bestemmelse med i henhold til statsstøttereglerne. Det samme gælder i forhold til § 10, pkt. 3. I den forbindelse er det vigtigt, at eventuelle kriseramte virksomheder har mulighed for at producentskifte tilsagnet til den ikke-kriseramte virksomhed, som overtager den konkrete produktion.

I forhold til den administrative håndtering af § 7 pkt. 5-8 og § 10 pkt. 2-4 er det vigtigt, at der sker en enkel administrativ håndtering af kriterierne og forpligtelserne, fx i form af underskrift af en erklæring. Det bør desuden eksemplificeres enten i vejledningen eller i et spørgsmål-svar ark, hvilke former for EU-støtte og nationalt finansieret støtte (pkt. 8), der konkret kan være uforenelig med støtte under denne tilskudsordning.

Opbevaring af dokumentation (§ 9 stk. 2 og § 11 stk. 2)



At stille et krav om opbevaring af dokumentation i 10 år efter udbetaling af støtte under tilskudsordningen virker, tilskudsordningens karakter taget i betragtning, som meget disproportionalt. Landbrug & Fødevarer mener, at kravet helt bør slettes, eller at antallet af år bør reduceres. Som minimum så det svarer til det nationale krav om opbevaring af regnskabsmateriale (5 år).

Landbrug & Fødevarer er bekendt med, at der i retningslinjerne for statsstøtte henvises til en opbevaringsperiode for dokumentation på 10 år. Landbrug & Fødevarer vil dog gerne gøre opmærksom på, at dette er en forpligtelse som medlemslandene skal opfylde og ikke nødvendigvis den enkelte ansøger. Det bør derfor i den konkrete sammenhæng være tilstrækkeligt, at Landbrugsstyrelsen opbevarer den nødvendige dokumentation, der er indsendt i forbindelse med udbetalingsansøgningen, i den 10-årige periode.

Det er generelt vigtigt, at alle former for dokumentation accepteres, herunder både dokumentation i papirform og i elektronisk form.

Hvornår skal forpligtelserne være opfyldt? (§§ 9-11)

Det fremgår ikke tydeligt af bekendtgørelsesteksten, hvornår/i hvilken periode forpligtelserne skal være opfyldt. Dette ønskes præciseret i bekendtgørelsen.

Forpligtelser for kompensation (§ 9)

Det er helt afgørende, at der gives yderligere fleksibilitet i forhold til hvordan mindstekravet kan overholdes og samtidig udløse kompensation. Det gælder særligt i de tilfælde, hvor mindstekravet opfyldes ved anvendelse af aktivstoffet 3-NOP. Det fremgår af høringsbrevet, at mindstekravet kan opfyldes ved anvendelse af 3-NOP i hele besætningen i 90 dage. Dette er meget ufleksibelt.

Det skal også være muligt at opfylde kravet ved, at det i stedet er fx halvdelen af besætningen, der anvender 3-NOP i 180 dage. Dette skal ses i sammenhæng med, at nogle kvægbrugere har køerne gående i forskellige staldanlæg, som i varierende grad er egnede til at kunne håndtere det nye fodertilsætningsstof. Dermed kan kvægbrugeren nøjes med at fodre i den bedst egnede stald, og i stedet anvende fodertilsætningsstoffet i en længere periode.

Det samme gælder, hvis en del af køerne i besætningen er på græs, og den resterende del af køerne er på stald.

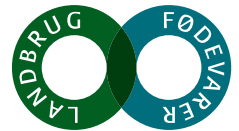
Forpligtelser (§10)

Det fremgår af bekendtgørelsesudkastet, at det er en forpligtelse for kompensation og tilskud, at tilsagnshavers malkekøer er korrekt registreret i CHR. Det er imidlertid uklart, hvad dette betyder i praksis. Det er klart, at der selvfølgelig kun kan udbetales tilskud til de dyr, der er registreret korrekt i CHR og dermed reelt har været på bedriften, men Landbrug & Fødevarer vil understrege vigtigheden af, at registreringsfejl skal være tilladt, uden at tilsagnshaveren mister sit tilsagn, og uden at det medfører sanktioner.

Vedr. forpligtelserne nævnt i § 10, pkt. 2-4, se bemærkninger til bekendtgørelsens § 7.

Generelt i forhold til § 10 er forpligtelserne i høj grad sammenfaldende med kriterierne i § 7. Der ønskes en uddybende forklaring på, hvorfor det er nødvendigt at have dette sammenfald.

Forpligtelser i tilskudsordningen (§ 11)



Det ønskes, at der på længere sigt indføres mere fleksibilitet, så køerne har mulighed for at være på græs en del af året.

Vedrørende krav til opbevaring af dokumentation i § 11, stk. 2 henvises til bemærkningen til bekendtgørelsens § 9.

Overdragelse af tilsagn (§12)

Landbrug & Fødevarer mener, at kravet om, at erhververen af et tilsagn skal være aktiv landbruger (opfylde betingelserne i § 7, nr. 2), fjernes. Se bemærkninger herom tidligere i høringssvaret. Den foreslåede definition af en "aktiv landbruger" vil medføre, at overdragelse til nye ansøgere i mange tilfælde ikke vil være muligt. Dette vil være med til at bremse den naturlige udvikling i sektoren.

Det fremgår af udkastet, at det er muligt at overdrage tilsagnet frem til 31. december 2025. Det vil sige frem til tilsagnsperioden slutter. Imidlertid skal der først søges om udbetaling af tilskuddet i 2026. Derfor er det meget vigtigt, at det sikres, at det er muligt at søge om udbetaling af tilskuddet for alle bedrifter, uanset om bedriften er blevet omdannet eller overdraget i perioden 1. januar 2026 og frem til udbetalingsanmodnings- og udbetalingstidspunktet.

Derudover vil Landbrug & Fødevarer gerne have bekræftet, at der fx kan søges om overdragelse af tilsagn den 31. december 2025, selvom bedriften er overdraget fx den 1. oktober 2025. Desuden ønsker Landbrug & Fødevarer en bekræftelse af, at Tast-selv kan håndtere de relevante overdragelser. Der har fx været store udfordringer med dette på projektilskudsområdet.

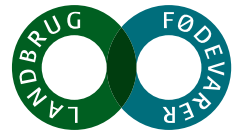
Tilskudssatser (§13-16)

Landbrug & Fødevarer undrer sig over, at der i beregningsmodellerne for kompensation og tilskud regnes med 328 dages laktationsperiode og 37 dages goldperiode, mens der i høringsbrevet angives to andre fordelinger mellem laktation og goldperiode, hhv. 335 dages laktation og 30 dages goldperiode for en årsko, samtidig med at det også beskrives, at en ko er gold 6-7 uger (42-49 dage) om året. Landbrug & Fødevarer ønsker en forklaring på, hvorfor man har valgt en laktationsperiode på 328 dage.

Som nævnt i de generelle kommentarer er Landbrug & Fødevarer desuden stærkt bekymret for, at bekendtgørelsens satser for kompensation og tilskud ikke dækker de reelle omkostninger for kvægbrugere.

Både kravet og tilskudsordningen medfører en række omkostninger for landmændene, som ikke dækkes af hverken kompensations- eller tilskudssatserne. Dette omfatter både administrative omkostninger til dokumentation, øget intern opfølgning og kontrol med foderblandinger, og øget omkostning til separat blanding af kalvefoder, da disse ikke kan fodres med ko-foder indeholdende 3-NOP. SEGES Innovation har vurderet disse omkostninger til 40.000 kr per besætning per år. Dette beløb inkluderer ikke omkostninger til analyser af 3-NOP eller fedt i foder i forbindelse med evt. kontrol fra Landbrugsstyrelsen.

Dertil kommer de høje renteomkostninger forbundet med det meget sene udbetalingstidspunkt for ordningerne, Udgifterne til indkøb af de metanreducerende fodermidler vil typisk falde tidligt i tilsagnsperioden eller løbende i den. Men udbetaling af kompensation og tilskud sker først flere måneder efter tilsagnsperiodens ophør. Den lange ventetid til udbetaling lægger derfor beslag på kvægbrugernes likviditet. Renteomkostningerne til dette likviditetstræk forventes at være relativt høje, da den finansielle sektor betragter den generelle usikkerhed forbundet med udbetaling af statslige tilskudsordninger som værende høj.



Fra Landbrug & Fødevarers side er vi bekymrede for, at de på forhånd fastsatte satser for kompensation og tilskud ikke vil være retvisende for omkostningerne til metanreducerende foder i 2025. Ved fastsættelse af satserne i bekendtgørelsen, er der ingen muligheder for at tilpasse dem afhængig af den reelle markedspris på metanreducerende foder i tilsagnsåret.

Det er vigtigt, at der for ansøgeren er forudsigelighed i forhold til fastsættelse af tilskudssatsen, så man reelt kompenseres for udgifterne, men også at det samtidig sikres at tilskudssatsen er fastsat indenfor en ramme, så ansøgeren ikke på et senere tidspunkt risikerer at møde et tilbagebetalingskrav som følge af fx overkompensation.

Usikkerhederne knytter sig både til brugen af fedt og fodertilsetning med 3-NOP (Bovaer). SEGES Innovation har oplyst, at i forbindelse med afprøvninger og test af Bovaer i Danmark i foråret 2024, blev der indkøbt Bovaer til en pris på 25 euro per kg. I IFROs baggrundsrapport for fastsættelse af kompensationen er angivet en forventet pris på 19,25 euro per kg Bovaer. Dette betragtes som en væsentlig forskel, og foderstofvirksomhedernes avance på forhandling af produktet må også forventes at variere. Der er således betydelig usikkerhed om prisen på Bovaer i 2025.

Ligeledes er der stor usikkerhed om prisen på fedtholdige fodermidler i øjeblikket og om forsyningssikkerheden på disse produkter. Den forsinkede implementering af EU's EUDR-forordning (Skovrydningsforordningen) bidrager betydeligt til denne usikkerhed. En stor del af de nødvendige fedtholdige fodermidler vil være omfattet af forordningens dokumentationskrav, men der er endnu ingen afklaring af, hvordan dokumentationen skal gennemføres.

Moms (§ 18)

I bekendtgørelsens §18 fremgår det, at "moms kan kun indgå i kompensationen eller tilskuddet, hvis denne bæres endeligt af støttemodtager".

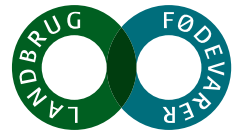
Landbrug & Fødevarer mener umiddelbart, at tilskuddet falder uden for momslovens anvendelsesområde, da der ikke sker en modydelse eller leverance fra støttemodtager til støttegiver. Samtidig antager vi, at støttemodtagerne er momsregistrerede virksomheder, da ansøger skal have registreret flere end 50 konventionelle malkekøer i CHR. Vi skal derfor bede Landbrugsstyrelsen om at redegøre for, i hvilke situationer momsen bæres endeligt af støttemodtager, jf. § 18.

Udbetalingsanmodning (§ 17)

Der går alt for lang tid fra ansøgning om kompensation og tilskud (oktober 2024) til ansøgeren får udbetalt tilskud (først i 2026). Dette er en stor likviditetsmæssig udfordring for ansøgeren. Det er vigtigt, at tilskuddet udbetales væsentligt tidligere, end der er lagt op til for nuværende – og at eventuelle likviditetsomkostninger afspejles i tilskudssatsen.

Hvis det ikke er muligt at justere kompensations- og tilskudssatserne, til også at dække likviditetsomkostningerne, bør der laves en ordning med løbende udbetaling eller forskudsbetaling, således at disse omkostninger mindskes.

I den forbindelse fremgår det ikke af udkastet til bekendtgørelse, hvornår ansøgeren kan forvente, at tilskuddet udbetales. Der bør fastsættes en frist for, hvornår tilskuddet senest udbetales til ansøgeren.



Det er også nødvendigt med en klar beskrivelse af den dokumentation, der skal vedlægges udbetalingsanmodningen. Foderplaner kan tage mange former, og er det nok med én eller kræver det flere for året – og i så fald hvor mange?

Ligeledes kan årets mælkeydelse opgøres på flere måder, så dette ønskes også specificeret. Klare beskrivelser af dokumentationskravene fra starten er en forudsætning for tillid til ordningen.

Se bemærkninger vedrørende overdragelse af tilsagn og udbetalingsanmodning ovenfor (bemærkninger til § 11).

Nedsættelse af kompensation og tilskud (§19)

Det fremgår af § 19, at kompensation og tilskud kan blive nedsat, hvis forpligtelserne ikke overholdes. Det fremgår ikke, hvordan nedsættelsen beregnes. Dette er et eksempel på manglende forudsigelighed, at der blot står angivet, at kompensationen nedsættes ved manglende opfyldelse af § 9.

Det er derfor ikke muligt at forholde sig konkret til omfanget og proportionaliteten i eventuelle nedsættelser af kompensationen og tilskuddet. For Landbrug & Fødevarer er det helt centralt, at eventuelle nedsættelser af kompensation og tilskud er proportionale og tager hensyn til den manglende overholdelses alvor, omfang og varighed. Det bør derfor fremgå konkret, at denne nedsættelse sker ud fra vurdering af alvor, omfang, varighed og gentagelse.

Retssikkerhedsmæssigt er det væsentligt med vished for, at reaktionen fra styrelsens side er underlagt en forholdsmæssighedstest. Det gælder både i forhold til fx fejlregistrerede dyr (jf. bemærkninger til § 10), antal dage på stald, overholdelse af minimumskravene m.v.

Det er vigtigt, at vejledningsmaterialet til ordningen indeholder en præcis beskrivelse af, hvordan nedsættelser beregnes, som også inkluderer konkrete eksempler.

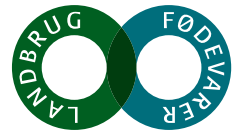
Desuden er det vigtigt, at der sikres sammenhæng med den nationale lovgivning, så det undgås, at landmanden både får en bøde efter den nationale lovgivning – og får en støttenedsættelse i tilskudsordningen.

Det fremgår ikke af bekendtgørelsesudkastet, hvorledes ordningen vil blive kontrolleret. Vil der alene være tale om en administrativ kontrol, eller vil ordningen også være omfattet af fysisk kontrol – og i hvilket omfang?

Landbrug & Fødevarer noterer sig i øvrigt, at der ikke er indsat hjemmel til bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud/kompensation.

Revisionsklausul (§ 20)

§ 20 indeholder en såkaldt revisionsklausul. Landbrug & Fødevarer vil anmode styrelsen om både at være – og gøre - særligt opmærksom på revisionsklausuler. Det er helt afgørende, at tilsagnshavere ikke uforvarende mødes med et tilbagebetalingskrav af dele af deres tilsagnsbeløb, som følge af revisionsklausuler. Vi mangler f.eks. i bestemmelsen en præcisering af, i hvilken periode (tilsagnsperioden?) revisionsklausulen er gældende, og imødeser eksempler på, hvilke ændringer, der nærmere vil udløse revisionsklausulen. Det er væsentligt, at styrelsen medvirker til at skabe bedst mulig oplysning og forudsigelighed, så man som landbruger er opmærksom på, hvad man skal indrette sig i tillid til.



Det kunne i den forbindelse medvirke til at skabe gennemsigtighed, hvis hjemmelsgrundlaget for muligheden for at afgive erklæring, jf. stk. 2 og 3, også angives, herunder forholdet til forordning 2021/2115 art. 70 stk. 7, hvoraf det fremgår, at hvis støttemodtager i tilfælde af revision *ikke vil acceptere tilpasningen*, kan forpligtelsen (tilsagnet) ophøre uden at der kræves tilbagebetaling for den periode, hvor forpligtelsen påhvilede støttemodtageren.

Digital kommunikation (§ 21-22)

Det er vigtigt, at notifikationsystemet i Tast-selv virker. Der har været udfordringer med rådgivere, som ikke har fået notifikationer og derfor ikke har set høringsbreve og afgørelser m.v.

Landbrug & Fødevarer har flere gange tidligere påpeget, at det er nødvendigt, at Landbrugsstyrelsen udviser fleksibilitet og godtager flere former for hørings svar og dokumentation, og det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at Miljø- og Fødevareklagenævnet i sagen (afgørelse 22/07759) i efteråret 2022 har bekræftet, at Landbrugsstyrelsen ikke kan begrænse landbrugeres indgang – i den konkrete sag til alene at kunne anvende Landbrugsstyrelsens app.

Landbrug & Fødevarer imødeser en bekræftelse af, at det hører med som en del af Landbrugsstyrelsens sagsoplysningsforpligtelse (officialprincippet), at relevant anden form for dokumentation indsendt også skal inddrages i sagsbehandlingen.

Landbrug & Fødevarer opfordrer desuden helt generelt til, at der tilføjes dispensationsmuligheder, hvis Tast-selv systemet ikke er funktionelt så landbrugeren f.eks. kan indsende svar pr. mail i sådanne situationer.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Landbrug & Fødevarer finder, at der ikke er redegjort tilstrækkeligt for de administrative omkostninger forbundet med ordningen, og som er beskrevet i bilaget vedrørende erhvervsøkonomiske konsekvenser. Vi mener, at krav og tilskudsordning medfører højere administrative omkostninger end angivet i bilag, da det gennemsnitligt vil tage mere end 3,5 time per bedrift at håndtere ansøgnings- og udbetalingsanmodningsprocessen.

Specifikation af aktivstof i tilskudsordningen

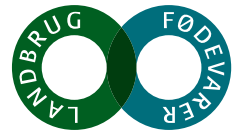
Landbrug & Fødevarer finder det generelt uhensigtsmæssigt, at denne bekendtgørelse specifikt nævner konkrete afgrænsede virkemidler – i dette tilfælde fodertilsætningsstoffer med aktivstoffet 3-NOP. Den administrative byrde forbundet med inkludering af nye virkemidler i ordningen bliver unødigt tung og langvarig, når hele to bekendtgørelser skal tilrettes og sendes i høring, før nye godkendte metanreducerende foder-virkemidler til kvæg, kan tælle med. Dette vil forsinke en i forvejen meget langsommelig og tung godkendelsesprocedure for nye klimavirkemidler og miljøteknologiske løsninger.

Tilsagnsperiode

Landbrug & Fødevarer går ud fra, at tilsagnsperioden er 1. januar 2025 -31. december 2025. Dette bør præciseres i bekendtgørelsesteksten.

Tilsagnsbreve

Det er vigtigt, at der i forbindelse med udsendelsen af tilsagnsbreve på ordningen vedlægges et bilag med de væsentligste tilsagnsbetingelser.



Det er generelt i forbindelse med kommunikation om ordningen vigtigt, at det pointeres tydeligt, at der skal være opdaterede oplysninger i CHR-registret. Det gælder både i vejledning, på Landbrugsstyrelsens hjemmeside m.v.

Administrativ klageadgang

Der er ikke fastsat nogen bestemmelse om administrativ klageadgang, men Landbrug & Fødevarer anmoder styrelsen bekræfte, at der naturligvis er en sådan administrativ klageadgang i henhold til § 27 i lov om administration af den fælles landbrugspolitik og at en sådan klageadgang ikke er gebyrbelagt, jf. § 19, nr. 5 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Med venlig hilsen

Maria Skovager Østergaard